

Introducció a la Macroeconomia · M1 · 5 d'abril de 2017 · Temps d'examen: 60 minuts

DNI _____ 1r cognom _____ Nom _____

1. [3%] Assenyala algun tret que la fal·làcia de la composició i la fal·làcia *post hoc ergo propter hoc* tinguin en comú i algun altre que les diferencii.

2. [3%] Explica breument què és la paradoxa de Simpson i perquè pot considerar-se rellevant per a l'anàlisi macroeconòmica.

3. [3%] Imagina un estudiant que, quan té dubtes sobre la solució d'un exercici, automàticament presumeix que la resposta del professor és la correcta. Quin concepte explicat en el curs (paradoxa, efecte, fal·làcia...) il·lustraria aquesta situació? Justifica la resposta.

4. [3%] Defineix l'efecte Campaneta invers i proposa un exemple.

5. [3%] Assenyala una lliçó dels jocs del tipus del dilema del presoner que sigui rellevant per a l'anàlisi macroeconòmica.

6. [3%] Defineix la llei de Goodhart i suggereix un exemple.

7. [5%] L'IPC en el període $t + 1$ és 120. L'IPC en el període t és 150. Entre t i $t + 1$ el PIB real ha caigut un 3%. La taxa d'inflació segons el deflactor del PIB entre t i $t + 1$ és la meitat de la taxa d'inflació segons l'IPC entre t i $t + 1$. Si és possible, troba per quant ha variat aproximadament el PIB nominal entre t i $t + 1$; si no, explica el perquè.

8. [3%] Si és possible, troba el deflactor del PIB, i expressa'l en base 100, si el PIB real és el doble del PIB nominal. Interpreta el resultat.

9. [3%] Dóna un exemple d'una variable nominal flux i d'una variable real estoc que no incloguin el terme "PIB" en el seu nom.

10. [4%] Explica si és possible tenir simultàniament un PIB real per càpita que no varia, un augment del PIB nominal, una davallada del deflactor del PIB i un creixement de la població.

11. [3%] Explica si és possible tenir un període d'inflació, seguit d'un període de reflació, seguit d'un període de deflació.

12. [3%] Explica si és possible que es produeixi, al mateix temps, una caiguda de la taxa d'atur i un augment del nombre d'aturats.

13. [3%] Defineix el concepte d'atur tecnològic.

14. [3%] La llei de Say, justifica més aviat l'existència de l'atur involuntari o més aviat la seva absència? Justifica la resposta.

15. [3%] Indica algun tret que la llei d'Okun i la corba de Phillips tinguin en comú i un altre que els diferenciï.

16. [10%] Sigui u la taxa d'atur, Δu el canvi de la taxa d'atur, π la taxa d'inflació i \hat{Y} la taxa de variació del PIB real. (i) De quina relació és l'equació $\pi = 10 - u$ un exemple? (ii) De quina relació és l'equació $\Delta u = 6 - 2 \cdot \hat{Y}$ un exemple? (iii) Combina les dues equacions per a trobar una relació que relacioni el PIB real i la taxa d'inflació. Quin nom té aquesta relació?

17. [4%] Quin fenomen explica la hipòtesi dels salaris d'eficiència? Quina és la explicació?

18. [17%] Considera el model ortodox del mercat de treball. La funció de demanda de treball és $N^d = 12 - \omega$ ($N^d = 0$ si $\omega > 12$). La funció d'oferta de treball és $N^s = 2 \cdot \omega$. (i) Calcula el salari d'equilibri i identifica'l en una representació gràfica del model. (ii) Quin és el volum d'atur involuntari si $\omega = 3$? (iii) Quin és el volum d'atur involuntari si $\omega = 5$?

19. [18%] La funció de demanda de treball és $N^d = 12 - \omega$ ($N^d = 0$ si $\omega > 12$). La funció d'oferta de treball és $N^s = 2 \cdot \omega$. Suposa que, per a tot salari ω , els empresaris només accepten contractar al salari ω la meitat del treball ofert al salari ω (per exemple, no consideren aquests treballadors aptes per fer la feina o els discriminen i no els volen contractar). Això vol dir que, des de la perspectiva dels empresaris, la funció d'oferta de treball 'efectiva' no és $N^s = 2 \cdot \omega$. (i) Troba la funció d'oferta 'efectiva', l'equilibri corresponent i si hi ha atur involuntari amb aquest equilibri (si n'hi ha, calcula el seu volum). (ii) Representa gràficament les tres funcions i els resultats.

20. [4%] L'estalvi privat net s'ha incrementat un 5%. Les exportacions netes han caigut un 2%. Calcula la variació aproximada de l'estalvi públic.

21. [4%] L'estalvi privat és 15. La inversió és igual als impostos. La despesa pública coincideix amb les importacions. Les exportacions dupliquen les transferències. Si és possible, troba les exportacions; si no és possible, explica el motiu.

22. [4%] Explica si és possible tenir alhora un sector domèstic privat en superàvit, un sector públic equilibrat i un sector exterior en dèficit.

23. [4%] Espanya acumula quatre anys consecutius de superàvit per compte corrent. En aquests anys el saldo pressupostari del govern ha estat deficitari. Què es pot dir del saldo del sector domèstic privat al llarg del període?

24. [12%] **Indonèsia.** El 31 de març va finalitzar l'amnistia fiscal que es va iniciar el juliol de 2016 a Indonèsia. Més de 800.000 evasors ha declarat 4.700 bilions de rupies (350 miliards de dòlars) en actius ocults. Aquest import equival al 40% del PIB indonesi i al 90% de l'estoc monetari. Al voltant d'un 10% del PIB, la pressió fiscal indonèsia és una de les més baixes del sud-est asiàtic (34% és la mitjana de l'OCDE). El govern confia que l'amnistia augmenti el nombre de contribuents en el futur.

<http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21719822-it-brought-windfall-has-been-criticised-letting-evaders?zid=306&ah=1b164dbd43b0cb27ba0d4c3b12a5e227>

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza l'efecte sobre l'equilibri macroeconòmic d'una amnistia fiscal.

25. [12%] Incertesa política. El passat 31 de març, el ministre espanyol d'Economia, Indústria i Competitivitat, Luis de Guindos, declarà que la incertesa política durant el 2016 va impedir que l'economia espanyola creixés a una taxa del 3,5%, en comptes de la taxa assolida en el 2016: 3%. [La incertesa política s'atribueix a haver tingut un govern en funcions durant gran part de 2016.]

http://cincodias.elpais.com/cincodias/2017/03/31/mercados/1490972420_364646.html

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza l'efecte sobre l'equilibri macroeconòmic de la incertesa política domèstica.

26. [12%] Bufar i xuclar? El passat 31 de març, el ministre espanyol d'Economia, Indústria i Competitivitat, Luis de Guindos, sembla que va invitar les empreses espanyoles a apujar els salaris, atès que l'economia espanyola ja no es troba a prop del col·lapse. [El ministre oblidà mencionar que el govern espanyol ha contribuït amb les seves reformes a què els treballadors perdin instruments i capacitat negociadora necessaris per a fer possible els augments salarials, de manera que aquests augments queden completament a discreció dels empresaris.] http://cincodias.elpais.com/cincodias/2017/03/31/mercados/1490972420_364646.html

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza l'efecte sobre l'equilibri macroeconòmic d'un augment en els salaris.

27. [12%] Indonèsia. El govern indonesi, liderat per Joko Widodo, ha implementat reformes estructurals que pretenen assolir creixement en el llarg termini però que provoquen costos i sacrificis en el curt termini. A tall d'exemple, la majoria dels subsidis sobre els combustibles s'han retallat, mesura que genera indignació i protestes entre la població. A més, el govern dóna alta prioritat al desenvolupament de la infraestructura i de la inversió, aquesta darrera estimulada pels incentius fiscals oferts als inversors privats.

<http://www.indonesia-investments.com/culture/economy/item177>

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza com les mesures indicades més amunt causen creixement en el llarg termini però 'sofriment' en el curt.

28. [20%] Equador. Perú i Equador s'han beneficiat del boom més intens en els preus de les mercaderies que exporten en la història recent. Però mentre l'economia de l'Equador ha crescut una mitjana del 3,4% anual des que Rafael Correa va esdevenir president, la de Perú ho ha fet a un ritme del 5,6%. José Hidalgo, director de la fundació equatoriana per a la recerca econòmica CORDES, diu que la diferència més gran entre els dos països és que Perú ha atret inversió i estimulat l'estalvi, en tant que l'Equador de Correa s'ha anat de festa populista i ara el país està en fallida. Amb Correa, Equador ha estat el país sud-americà que més ha incrementat la despesa pública durant els anys del boom del petroli, del 25% del PIB al 44%. Correa ha dificultat l'emprenedoria privada amb centenars de normatives i més de 20 reformes tributàries, dificultant el creixement i creant confusió i por entre els inversors privats.

<http://www.miamiherald.com/news/local/news-columns-blogs/andres-oppenheimer/article136054198.html>

(i) Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza com una economia es pot beneficiar d'un boom en els preus dels productes d'exportació.

(ii) Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, explica com atreure inversió estrangera pot fer créixer més el PIB que incrementar la despesa pública a expenses de la inversió domèstica privada.

29. [12%] L'1% més ric de l'Equador aparentment controla el 64% de l'aigua potable. Una mina pot fer servir en un dia més aigua que una família en 22 anys. <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/mar/01/crece-la-inestabilidad-en-latinoamerica-por-la-falta-del-agua>

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza l'efecte sobre l'equilibri macroeconòmic d'implementar una distribució més igualitària de l'aigua en una economia com la de l'Equador.

30. [15%] Bolívia porta quatre mesos en estat d'emergència hídrica. L'aigua potable està racionada a uns dies per setmana en moltes ciutats, els embassaments es troben sota mínims i el segon llac més gran del país s'ha assecat. Protetes recorren el país. El President Evo Morales llença les culpes de la sequera de Bolívia sobre el canvi climàtic. Però Pablo Solón, antic ambaixador de Bolívia en les Nacions Unides, sosté que "Les ciutats són vulnerables al canvi climàtic però les polítiques del govern empitjoren els efectes del canvi climàtic. S'ha produït un enorme desenvolupament de les indústries extractives, com la soia, la mineria i els megaembassaments. També ha tingut lloc molta deforestació. Tot plegat ha agreujat l'escassetat d'aigua i ha fet Bolívia, i altres països llatinoamericans, més vulnerable al canvi climàtic." <https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2017/mar/01/water-scarcity-latin-america-political-instability>

Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza l'efecte sobre l'equilibri macroeconòmic d'una emergència hídrica combinada amb una deforestació, en un país fortament dependent de l'explotació de recursos naturals.

31. [13%] Comerç. En una recent trobada amb empresaris italians, el Primer Ministre italià Paolo Gentiloni ha afirmat que el lliure comerç ha estat “el motor de creixement més poderós de la història”. <http://www.reuters.com/article/us-italy-usa-trade-idUSKBN172193>

Fent servir el model OA-DA, justifica l’afirmació que el lliure comerç entre dues economies les ajuda a créixer. Alternativament, mostra quines pèrdues en el PIB de dues economies poden ser causades per les decisions de les dues economies d’establir mesures proteccionistes (augmentos d’aranzels o prohibició de certes importacions).

32. [12%] Argentina. L’IPC a Buenos Aires ha crescut el passat febrer un 2,5% respecte del mes anterior. En gener, fou de l’1,3%. L’increment s’ha atribuït a una pujada de les tarifes elèctriques, després que el President Mauricio Macri retallés els subsidis als consumidors com a part de les mesures per a reduir un dèficit públic galopant. El govern pretén continuar la pujada del preu de l’electricitat. Al temps, es preveu que el preu de la benzina pugi aquest abril. <http://www.cnbc.com/2017/03/09/reuters-america-update-2-argentina-inflation-spikes-in-february-due-to-electricity-rate-hikes.html>

Fent servir el model OA-DA, analitza l’efecte previsible sobre l’equilibri macroeconòmic dels esdeveniments descrits més amunt.

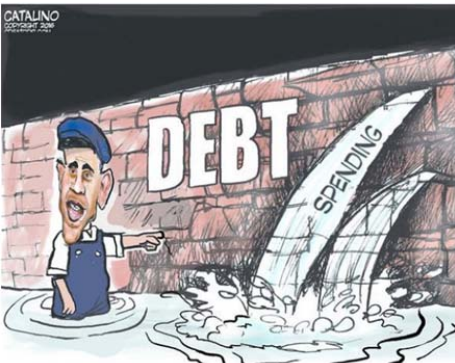
33. [13%] Fent servir el model OA-DA, analitza l’efecte previsible sobre l’equilibri macroeconòmic de l’economia espanyola de construir una infraestructura de transport com el corredor del Mediterrani. Compara el resultat amb el que s’obtidria si s’endarrereix la construcció de la infraestructura i això provoca ajornaments d’inversions privades o que no es duguin a terme. <http://www.catalannewsagency.com/business/item/the-mediterranean-railway-corridor-a-key-long-awaited-infrastructure>

HOW TRUMP'S TAX PLAN WORKS...

34. Opcional. [9%] Justifica o critica el que expressa la vinyeta de l'esquerra.

<https://www.usnews.com/opinion>

35. Opcional. [9%] Com interpretes la vinyeta de l'esquerra? [*debt* = deute; *spending* = despesa] <https://www.usnews.com/opinion>

36. [12%] **Diner.** Ahir, 4 d'abril de 2017, el Banc Central Europeu va emetre els nous bitllets de 50 EUR. Imagina que el Banc Central Europeu decretés que, a partir de l'1 de gener de 2018, els bitllets vells de 50 EUR deixaran de ser moneda de curs legal. Fent servir el model OA-DA, i justificant els canvis fets en les funcions OA o DA, analitza com és versemblant que aquesta mesura afecti l'equilibri macroeconòmic.

37. [13%] **Brexit.** Fent servir el model OA-DA, analitza l'efecte previsible sobre l'equilibri macroeconòmic de l'economia espanyola d'una reducció en el nombre de turistes britànics combinat amb el retorn de les empreses britàniques, que ara estiguin instal·lades en territori espanyol, al Regne Unit.

38. [23%] Model de l'economia mundial. L'estalvi privat és constant: $S = \bar{S}$. La inversió és proporcional a la renda: $I = a \cdot Y$, on $0 < a < 1$. Despesa pública i transferències són constants: $G + TR = \bar{G} + \bar{TR}$. Els impostos són proporcionals a la renda: $T = t \cdot Y$, on $0 < t < 1$. Suposa que $\bar{G} + \bar{TR} > \bar{S}$. (i) Representa gràficament aquest model i identifica el valor de la renda mundial. Implica aquest valor un dèficit o un superàvit privat? (ii) Calcula la renda mundial si $\bar{S} = 10$, $\bar{G} + \bar{TR} = 20$, $a = 1/5$ i $t = 1/4$. Determina si el saldo pressupostari està en superàvit o en dèficit. (iii) Respon l'apartat (ii) si $a = 1/4$ i $t = 1/5$. Interpreta el resultat. (iv) Calcula quin canvi en el valor de $\bar{G} + \bar{TR}$ en l'apartat (ii) és necessari per a equilibrar el pressupost públic. (v) Troba quin canvi en el valor de t en l'apartat (ii) porta a equilibrar el pressupost públic.

39. [23%] Model de l'economia mundial. La inversió és constant: $I = \bar{I}$. L'estalvi privat és proporcional a la renda: $S = s \cdot Y$, on $0 < s < 1$. Les transferències són zero: $TR = 0$. La despesa pública és proporcional a la renda: $G = g \cdot Y$, on $0 < g < 1$. Els impostos són constants: $T = \bar{T}$. Suposa que $\bar{T} > \bar{I}$. (i) Representa gràficament aquest model i identifica el valor de la renda mundial. Implica aquest valor un dèficit o un superàvit privat? (ii) Calcula la renda mundial si $\bar{I} = 12$, $\bar{T} = 24$, $s = 1/4$ i $g = 1/3$. Determina si el saldo pressupostari està en superàvit o en dèficit. (iii) Respon l'apartat (ii) si $g = 1/4$ i $s = 1/3$. Interpreta el resultat. (iv) Calcula quin canvi en el valor de \bar{T} en l'apartat (ii) és necessari per a equilibrar el pressupost públic. (v) Troba quin canvi en el valor de g en l'apartat (ii) condueix a equilibrar el pressupost públic.

40. [19%] Model de l'economia mundial. La inversió és constant: $I = \bar{I}$. L'estalvi privat és proporcional a la renda: $S = s \cdot Y$, on $0 < s < 1$. Les transferències són zero: $TR = 0$. La despesa pública és constant: $G = \bar{G}$. Els impostos són proporcionals a la renda: $T = t \cdot Y$, on $0 < t < 1$. Suposa que $\bar{G} = \bar{I}$ i que $s = t$. (i) Representa gràficament aquest model i identifica el valor de la renda mundial. Implica aquest valor un dèficit o un superàvit privat? (ii) Calcula per quant varia la renda mundial si s i t es dupliquen. Determina si el saldo pressupostari està en superàvit o en dèficit. (iii) Estableix gràficament l'efecte sobre la renda mundial d'un augment de t . (iv) Partint del canvi en la renda mundial trobat en l'apartat (iii), assumeix que l'objectiu és neutralitzar el canvi en la renda mundial modificant únicament I . Ha de créixer o minvar I ? Il·lustra l'anàlisi gràficament.

Consumer Confidence Index

The benchmark level of 100 is based on readings in 1985.

41. [12%] Des de l'elecció de DJ Trump com a President dels EUA, els índexs de confiança d'empresaris i consumidors s'han disparat a l'alça. En el darrer mes de març, la confiança dels consumidors ha assolit el nivell més alt des de desembre de 2000.

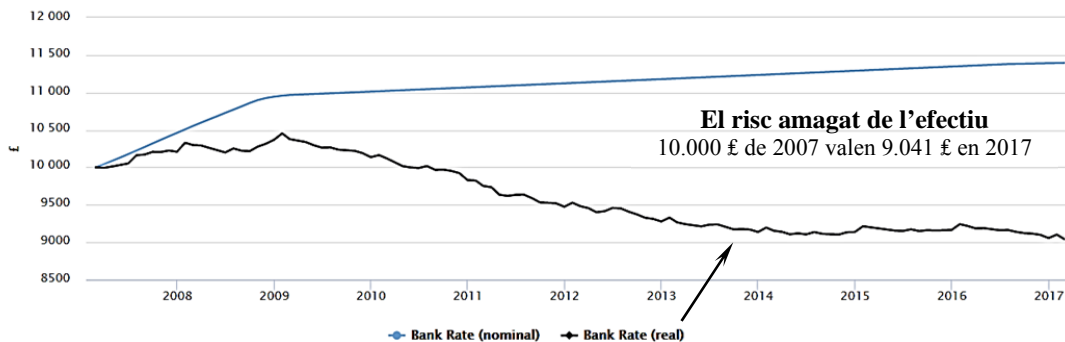
<http://in.reuters.com/article/us-usa-economy-gdp-idINKBN1711MX>

<http://www.cnn.com/2017/03/28/us-consumer-confidence-hits-1256-in-march-vs-estimate-of-114.html>

Fent servir el model OA-DA, analitza l'efecte previsible sobre l'equilibri macroeconòmic d'un augment de la confiança de consumidors i empresaris.

The hidden risk of holding cash

How £10,000 in 2007 is worth only £9,041 in 2017

El risc amagat de l'efectiu

10.000 £ de 2007 valen 9.041 £ en 2017

42. Opcional. [8%] Interpreta la gràfica de l'esquerra.

<http://cloud.highcharts.com/show/imewody>

43. [12%] **Argentina.** El President argentí Mauricio Macri ha promès posar fi a les restriccions a les importacions que estan perjudicant l'activitat de nombroses indústries per la impossibilitat d'abastir-se a temps de materials i eines necessaris. Jorge Sorabilla, president de la Fundació PROTEJER, un grup de pressió d'empreses tèxtils, ha declarat recentment que l'activitat del sector va caure un 25%: un 15% imputable a la caiguda del consum i el 10% restant per causa de les restriccions a les importacions.

<http://www.reuters.com/article/us-argentina-economy-trade-idUSKBN1712Y4>

Fent servir el model OA-DA, analitza l'efecte previsible sobre l'equilibri macroeconòmic d'imposar restriccions a les importacions de béns de consum i de capital.